

Loge i Tuna

Restaurering inom ramen för Länsstyrelsens stöd till utvald miljö

Antikvarisk rapport

Dingtuna – Tuna 1:7
Dingtuna socken
Västmanland

Helén Sjökvist

Innehåll

Inledning	1
Bakgrund	2
Byggnadsbeskrivning.....	2
Historik och värdering.....	2
Genomfört arbete	3
Referenser	5
Kart- och arkivmaterial	5
Tekniska och administrativa uppgifter.....	5

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 52 20
E-post: info@kmmd.se

© Kulturmiljövård Mälardalen 2011.

Omslagsbild: Utsnitt från lagaskiftesakt för Tuna, Dingtuna socken, 1837.

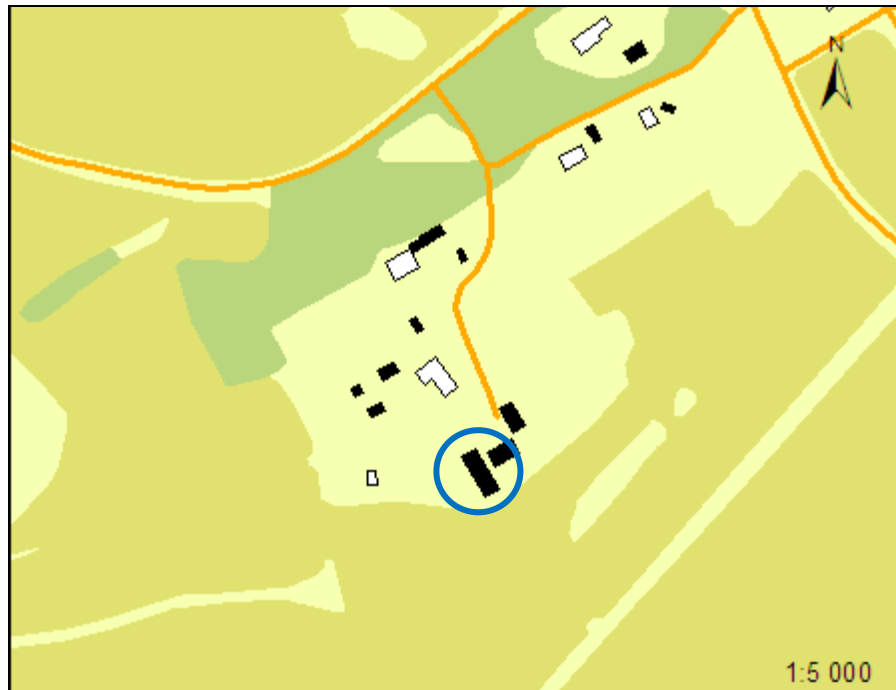
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

ISSN: 1653-7408
ISBN: 978-91-7453-058-2

Västerås 2011.

Inledning

Under sommaren 2010 har en mindre restaureringsinsats utförts på logen på gården Tuna. För arbetet har utgått bidrag inom ramen för länsstyrelsens stöd till utvald miljö, diarienummer 602-2469-10. Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen har medverkat som antikvarier på uppdrag av Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Figur 1. Den aktuella byggnaden markerad med en blå cirkel.

Figur 2. Tuna markerat med en ring på Gröna kartan. Skala 1:50 000.

Bakgrund

Byggnadsbeskrivning

Logen är uppförd i stolpverksteknik med två takbärande stolprader som delar in byggnaden i tre skepp. Dessa takbärande stolpar kan vara sekundära och tillkommit då ett tyngre takmaterial lades på byggnaden. Fasaden utgörs av en stående slät panel. Taket täcks med tvåkupigt tegel. Under befintligt tegeltak ligger ett äldre stråtak, med största sannolikhet av halm. Med anledning av det underliggande äldre taket är takfotsbrädor och vindskivor relativt breda.

Figur 3. Takstolskonstruktion. Foto: Ove Tunbielm.

Figur 4. Halmtak under nuvarande tegeltäckning. Till höger i bild anas att ryggingen på halmtaket är borta och att tegeltäckningen skymtar fram. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 5. Sidoskepp med vägg i stolpverkskonstruktion och stående stolpar som stöd för takkonstruktionen. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 6. Varje extra takbärande stolpe står på en upplagssten.

Historik och värdering

På den häradsekonomiska kartan från 1905-11 tycks den nu aktuella byggnaden finnas med. På ekonomiska kartan från 1962 ligger bebyggelsen på fägården grupperad som idag.

Figur 7. Häradsekonomska kartan uppmätt år 1905-11.

Figur 8. Ekonomiska kartan från år 1962.

Genomfört arbete

Tanken var att hela taket på logen skulle ha bytts mot plåt av typen TP20, det vill säga en trapetskorrugerad standardplåt. Istället kom det gamla tegeltaket att behållas och endast en nockplåt lades på byggnaden. Ur kulturmiljösynpunkt är det förstås positivt att teglet har kunnat ligga kvar på taket, om detta ger ett tillräckligt tätskikt och skydd för byggnadens stomme. Vad som hade varit önskvärt är dock att nockplåten slutit bättre än mot underliggande tegel. På ett par ställen lyfter plåten från underlaget, vilket ur estetisk och teknisk synvinkel bör vara negativt.

Figur 9. Samlad ekonomibebyggelse sedd från norr. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 10. I bakgrunden syns den aktuella logen före åtgärder. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 11. Logen sedd från väster. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 12. Taket sett från väster. Plåten ligger ojämnt och sluter inte riktigt an mot teglet. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 13. Västra takfallet sett mot söder. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 14. Östra takfallet. Foto: Helén Sjökvist.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Häradsekonomiska kartan uppmätt 1905-11

Ekonomiska kartan 1962.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Kulturmiljövård Mälardalen projektnr:</i>	10040
<i>Länsstyrelsen dnr:</i>	602-2469-10
<i>Fastighetsbeteckning:</i>	Dingtuna – Tuna 1:7
<i>Landskap:</i>	Västmanland
<i>Län:</i>	Västmanlands län
<i>Socken:</i>	Dingtuna
<i>Ägare/Beställare</i>	Ove Tunhielm
<i>Antikvarisk medverkan:</i>	Stiftelsen Kulturmiljövård i Mälardalen Helén Sjökvist Stora gatan 41 72212 Västerås

